

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ruКЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Видеоконференция

Къурулуш бёлумлеге эм жашау журт-коммунал мюлкге болушлукъ этицну юсюнден айтылгъанды

Россеини Правительствосуну Председателини орунбасары **Марат Хуснуллин** Россей Федерацияны Регион айныу жаны бла правительстволу комиссиясыны жыйылууну видеоконференция халда бардыргъанды. Аны ишине Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Казбек Кокков** да къатышханды. Анда къурулуш бёлумге, жашау журт-коммунал мюлкге эм транспорт объектлери сюеу проектке болушлукъ тапдыруу соруула сюзюлгендиле.

Къыралны вице-премьери регион властвладан бюджет организацияланы ЖКХ жумушла ючюн телуе борчлары болмазлыкларын излегенди. «Тонене жылыу беруи кезиуно эсеплерин чыгъаргъанбыз, алай экинчи кезиуге да хазырлангъуну башларгъа тийишлиди», - деп эсертгенди Хуснуллин.

Кенгешни чегинде Марат Хуснуллин адамланы жашау журт болумларын тапландырууга комплекс халда эс бурурга тийишлисин белгилегенди. Бери льготалы ипотека страхование, дольщиклеге юйлени ишлеп бошау, тозурагъан журтладан кечюрюу да киреди. «Быйыл эм экинчи жыл ишлеп бошарыкъ объектлериизге багъа бизеригизини эм предложенияларгъа бызы излейме», - дегенди ол селекторгъа къатышханлагъа айлангъан. Вице-премьер застройщиклеге билеликни магъаналыгъын да чертгенди.

Вице-премьерде жангы коронавирс жукъгъан ауруу жайылгъан болумлада санитар-эпидемиология мардала бла байламлы Росреестрни эм аны жер-жерли органдарыны ишлерини къурау амаллары да энчи сюзюлгендиле.

Кенгешле

Саусузлагъа битеу керекле бла жалчытылынган 521 жер барды

Оператив штабны жыйылуунда республикада санитар-эпидемиология болум сюзюлгенди эмда вирус бла байламлы салынган чеклени бир низамгъа келтириуно мадарларына къаралгъанды.

КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** видеоконференция амал бла коронавирс инфекцияны профилактикасы эм аны жайылууна контроль жаны бла оператив штабны кенгешин бардыргъанды. Анда республикада санитар-эпидемиология болум сюзюлгенди, бу кезиуде саулуукъ саклау учрежденияла къалай ишленгенерине эмда вирус бла байламлы кийирилген чеклени бир низамгъа келтириуно мадарларына къаралгъанды.

КъМР-ни Башчысы быйыл 8 майда Роспо-

требнадзор юч излемни тохташдыргъанын эсертгенди. Ала тамамлангъанларына кере вирус бла байламлы кийирилген чеклени аз аз кетерип башларгъа болуукъду. Ала регионда эпидемиология болум, саулуукъ саклау системаны хазырлыгъа бла байламлыдыла.

Сиз билгенден, май байрамладан сора энта бир ийыкыны, 15 майгъа дери, тезерге, республикада эпидемиология болумгъа къараргъа оуоу этген эдик. Энди уа оператив штабны чеклеринде оюмул, не жаны бла да тинтилген оуоула чыгъаргъа, салынган чекледен чыгъыуу жалчытыргъа, аны бла бирге уа инфекцияны кыйтарылгъан жайылууна къажу мадарлары тамамларгъа керекбиз, - дегенди республиканы оуочусу.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Сёлешуцну темасы — промышленностьну эм эл мюлкню магъаналы бёлумлерин жангъыган ишлетип башлау

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Казбек Кокков** видеоконференция халда Жангы коронавирс жукъгъан аурууну тыйыу жаны бла къырал советни ишчи къауумуну селектор кенгешине къатышханды. Жыйылуу Москваы мэри **Сергей Собянинни** башчылыгъында бардырылгъанды.

Тобешиуде Россей Федерацияда промышленностьну эм эл мюлкню магъаналы бёлумлерин жангъандан ишлетип башлау, ишлеп тебиреген предпритиялада бла организациялада санитар-эпидемия мардаланы саклау, цифралы пропускланы сингдириу соруула сюзюлгендиле. Андан сора да, къатышханла регионлада коронавирс

инфекцияны ачыкылауу, тестированияны кенгертюну, ол санда ИФА-диагностиканы амалларын хайырлангъан, коронавирсудан ауругъанлагъа къарагъан медицина ишчилеге къошакъ телуелени юслеринден айтхандыла.

Жангы коронавирс жукъгъан аурууну тыйыу жаны бла къырал советни ишчи къауум Россейни Президентини буйругъу бла къуралгъанды. Аны къауумна толтуруучу властын федерал органдарыны таматарлары эм РФ-ни субъектлерины башчылары киреди. Оуочусуна Сергей Собянин салынганды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Эм
Правительствосуну пресс-службасы.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы 2018 жылда 15 октябрьде чыгъаргъан 156-УГ номерли Указ бла къабыл кёрюлген Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни юсюнден Положениягъа тюрлениуле кийириуно юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы «Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни юсюнден» 2018 жылда 15 октябрьде чыгъаргъан 156-УГ номерли Указы бла къабыл кёрюлген Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

Нальчик шахар, 2020 жыл, 12 май, №53-УГ

К. КОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни къауумун эм бу Советни президиумуну къауумуна къабыл кёрюну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Кёрюзюлгенни къабыл этерге:

а) Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни къауумун;
б) Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни президиумуну къауумун.

2. Кючюн тас эттенге санаргъа:

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы «Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни юсюнден» 2018 жылда 15 октябрьде чыгъаргъан 156-УГ номерли Указыны 2-чи пунктунда «б» эм «в» подпунктларын;

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

Нальчик шахар, 2020 жыл, 12 май, №54-УГ

К. КОКОВ

Къабарты-Малкъар Республикада Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни къаууму эмда Къабарты-Малкъар Республикада Стратегиялы айнытуу эм миллет проектле жаны бла Советни президиумуну къаууму 2-чи бетде басмаланадыла.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы 2020 жылда 18 мартда чыгъаргъан «Къабарты-Малкъар Республикада хазырлыккыны низамын сингдириуно эм жангы коронавирс инфекцияны (2019-nCoV) жайылууна къажу къошакъ мадарлары кийириуно юсюнден» 19-УГ номерли Указына тюзетиуле кийириуно юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Потребительлени эркинликлерине надзор эм адамны ырахматлы жашау жаны бла Федерал службаны КъМР-де Управлениисыны башчысы – Къабарты-Малкъар Республиканы баш къырал санитар врачы 2020 жылда 13 майда чыгъаргъан № 07-00-01/09-4841-2020 номерли эсертюлерине тийишлиликде, **бегим этеме:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы 2020 жылда 18 мартда чыгъаргъан «Къабарты-Малкъар Республикада хазырлыккыны низамын сингдириуно эм жангы коронавирс инфекцияны (2019-nCoV) жайылууна къажу къошакъ мадарлары кийириуно юсюнден» 19-УГ номерли Указына быллай тюзетиуле кийириге:

а) 2.2 пунктта:

кючюнчю абзацха быллай айтым къошаргъа: «... Бу чекле чач къыркыууу организацияланы ишлерине салынмайдыла, анда ишленгенде солугуларын саклагъан мадарла тамамлай эселе (маскала, респираторла кийип), чачларын къыркыдырыргъа келгенде алгъадан жазылыргъа, ары келгендени араларында 1,5 метр кенглик саклангъа, инструментлеге, оборудованигъа дезинфекция бардырылыргъа керекди.»

Тёртюнчю абзацха быллай айтым къошаргъа: «... Кийирилген чекле розница сатыу-алуу бла кюрешленге салынмайдыла, сатыу мекямяны кенглиги 400 квадрат метрден кенг туюл эсе, залгъа орамдан кирирча онг болса. Аны бла бирге бир жол залда болган адамланы саны бир адамгъа 4 квадрат метр тенгли ёлчемде жетерге тийишлиди.»

Алттынчы абзац кючюн тас эттенге санаргъа.

б) 2.6 пунктну «б» подпунктуна быллай абзац къошаргъа: «орамда бирге эки адамдан кеп айланмазгъа, неда юйорде бирге жашагъанла, халкъ кеп жыйылгъан жерлеге бармазгъа, ол санда сабий оюн майданлагъа;

физкультура эм спорт бла хауада кюреширге, эки адамдан кеп болмазгъа эмда бир бирден 5 метр кенгликде турургъа неда бирге жашагъан юйорно келечилерине;»;

в) 2.8 пунктну быллай редакцияда жазаргъа: «2.8. власть органдары, организациялагъа, энчи предпринимательлеге, эмда ишлери адамланы бирге жыйыуу бла байламлы болган башхаларгъа;

Инсанла (ол санда ишчиле) социал кенгликни сакларча мадарланы жалчытыргъа, ол санда энчи разметка салыргъа, мекямагъа, отулагъа, журтлагъа киргенде эм ичинде болгъанда энчи низам тохташдырыргъа (ол санда мекямагъаны тийерлеринде да);

инсанланы кереклерин жалаанда ала солугуларын къоруулагъан энчи затланы хайырлана эселе тамамларгъа (маскала, респираторла кийип);

Потребительлени эркинликлерине надзор тамамлау эм адамны ырахматлы жашау жаны бла Федерал служба чыгъаргъан эсертюлеге кере (www.rostrebнадzor.ru/region/korono_virus_rek_ros.php), жангы коронавирс инфекцияны жайылууну тыйыу жаны бла тийишли мадарла толтурургъа;

г) 5 пунктта быллай абзац къошаргъа: «онг болгъанына кере, ишчилени асламын дистанция халда иште кечюрюрге.»

2. Бу Указ кючюнне 2020 жылда 16 майда киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик ш., 2020 жылда 15 майда, № 55-УГ

К. КОКОВ

Саусузлагга битеу керекле бла жалчытылынган 521 жер барды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Казбек Кокков КъМР-де Роспотребнадзору таматасы **Жирислан Паговну** вирус бла байламлы болумну юсюнден оператив билдириуоне тынгылаганды. Ол белгилли этгенича, ведомство тинтиуле бардырып, COVID-19 кыалай жыйылганы юсюнден шартланы РФ-ни Роспотребнадзору эм Саулук сакылау министрствосу бла келишдирилгенди. Ол санда ненча тест бардырылганы, компьютер томография этилгени, ауруганланы саны кыалай ёсгени, саулук сакылау учрежденилада кыошак жерле кыаллай бир болганлары, саулук сакылау учреждениланы тышында пневмонияла ненча болганлары, вирусдан ненча адам ауушканды кёрюстолгенди.

КъМР-ни саулук сакылау министри **Рустам Калибатов** вирус жукьганыла багызу кыалай кыралганыны, аланы дарманла бла жалчытыуу, ненча жер болганыны, медицина керекле жетишгендерини юслеринден

билдиргенди. 11 майдан саусузланы 3-чо госпитальга элтип башлагандыла, ол Прохладный шахарны бла Прохладна району ара больницасында кыралганды. Бюгонлюкде республикада саусузлагга 521 жер барды, ала кислород эм ИВЛ-аппаратла бла жалчытылындыла, аны бла бирге энтта 320 жер ачарга онг барды.

15 майда белгилли этилген шартлагга кёре, республикада 1619 адамга жукьганды коронавирус, андан 319 адам сау болгандыла, вирусну кыйынылыгын кётөрөлмай жетеулен ауушканды. Битеу да бирге бу кезуде 25233 тест бардырылганды. 1998 адам ойде туруп, медицина тинтиуледен ётедиле. Госпитальлада кеслерине 357 адам бакьырчанды, амбулатория болушук 320 инсанга бериледи. Вирусну шартлары билинмей 616 саусуз ауруйду.

КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствону
пресс-службасы.

Оноу

Къбарты-Малкъар чеклеу низамдан аз-аздан чыгып башлайды

Къбарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Кокков** жангы коронавирус жукьганды аурууну жайылууну тыярча чеклеу амалланы низамына торлениуле кийирген указга тюнене кыол салганды. 16 майдан, битеу санитар излемле толтурулуп, алгындын жазылганыла парикмахер жумушланы тапдырырга болушукду. Продуктадан башка затта саткан тюкенле да ишлерин башларга эркиндиле, аланы сатыу-алыу заллары 400 квадрат метр чакьгыла жетеу эм адамла тышында кирича эшиги болса. Алай мекямдагыланы саны белгиленген ёлчөмдөн кён болмазга тийишлиди.

Битеу организацияла эм энчи предпринимательле, Роспотребнадзору эсгериулерин хайырлана, коронавирус инфекция кийирилмезча эм жайылмазча этерге керекдиде. Иш беруучюле ишчилерин, амал болганыча,

дистанцион халда ишлетселе ахшыды.

Республикада жашаганыла (65 жылдарындын атлаган абаданладан эм хроникалы аурулары болгандыла кыалганла) эшикде хауда солуялыкьдыла, физкультура бла кюрешаллыкьдыла, аланы саны экуленден кён болмасын неда ала бир юйорден болсунла, асламлы жыйылуудан тыйылысыла.

Жыл санлары 65-дан аслаганыла самоизоляция низам, социал дистанцирование сакьланады, асламлы жыйылуула кыатышыу, общепитини, бош заманын оздуруучу мажмелени, фитнес-араланы ишлерине, парковка журуоуге чекле салынылдыла, тюкендеде бла жамауат улоула кыалганы кийи борчул халдады. Санитар-эпидемиология болум осалга айланса, чеклеу амалла кючленирге болушукдула.

Оператив штаб

Жыйырма беш мингден аслам тест бардырылганды

15 майда кюнню энкин жарымьнда белгилли этилген шартлагга кёре, республикада коронавирус жукьганды ауру 1619 инсанда барды. Тюненен бери саусузлагга 71 адам кыошулганды. Бюгонлюкде вирусдан 319 инсан сау болгандыла, медицина болушук 1293 саусузга бериледи. Жарсыугга, аурууну кыйынылыгын кётөрөлмай 7 адам ауушканды.

Вируска кыажу оператив штабдан белгилли этгенлерича, республикада 25,2 мингден аслам тест бардырылганды (бир кюннге 806 тест). Ауруганла бла тобешип, вирус жукьганына ишкелли 1998 адам юйлеринде туруп, медицина тинтиуледен ётедиле.

Госпитальда 357 адам турады, 320-га уа, ол санда 31 сабийге, болушук амбулатория халда бериледи. Коронавирусну ышанлары болмай аурууну 616 адам кётюредди, аладан 157-си акьылбайкь болмагандыла.

Россейде COVID-19 262 минг адамга жукьганды. Вирусдан битеу да бирге уа 58 минг инсан сау болганды. Бир кюнню ичинде 4696 адам андан кытулганды. Роспотребнадзору башчысы Анна Попова ахыр 11 кюнню ичинде Россейде ауруганланы санына кыошулуула азайып барганларын чертгенди. 14 майда, 2 майдан бери биринчи кере болуп, кюннге ауру жукьганыланы саны 10 мингден аз болганды.

Россейде, ол санда КъМР-де да адамла кён болган жерледе, транспортла, организациялада медицина маскала киреге борчул этилгенди. Тюкендеде маскасыз келген адамга тазирле салынганы бла бирге товарланы сатмазга болушукдула. Аллай эсгериуленни РФ-ни Промышленность эм сатыу-алыу министрствосу хазырлайды. Алыучу масканы кирге унамаса, аны зорларга жарамайды, алай тюкенни оноучулары право низамны сакьлаучуланы чакьырырга эркиндиле.

Битеу дуняда да бу ауруу 4,4 миллион адамда барды, аладан 302 минг ауушкандыла, 1,6 миллион а сау болганды. Хал Американы Бирлешген Штатларында бютон осалды – Джонс Хопкинс университетини шартларына кёре, анда вирус 1,4 миллион адамда ачыкьланганды.

Саулук сакьлауу халкыла аралы организациясы Европаны кыралларында вирусну энкин бёлюмо башлангыгына кёркочуу болганын айтханды. Бюгонлюкде Францияда, Германияда, Великобританияда эпидемия азайып барады, алай ВОЗ-ну Европалы бюросуну башчысы Ханс Крюге карантин мадарла асыры этте кетерилгенлерин белгилеп, ауруу кюз артында артка кыайтырга кыоркчу болганын белгилегенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Къбарты-Малкъар Республикада Стратегиялы айнытуу эм миллет проекле жаны бла Советни КЪАУУМУ

Кокков К.В. – Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысы (Советни председатели)

Мусукланы А.Т. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председатели (Советни председатели орунбасары)

Ажиев В.Х. – Урван районну жер-жерли администрациясы таматасы кылулгун толтурган (ыразылыгына кёре)

Алытов Ю.К. – «Х.М. Бербеков аты Къбарты-Малкъар кырал университет» федерал кырал бюджет бийик билим берген учрежденияны ректору
Амшкова Ф.К. – «Къбарты-Малкъар Республиканы профсоюз организацияларыни биригуу» союзу председатели (ыразылыгына кёре)

Алажев А.К. – «В.М. Кокков аты Къбарты-Малкъар кырал аграр университет» федерал кырал бюджет бийик билим берген учрежденияны ректору
Асанланы А.О. – Къбарты-Малкъар Республиканы уруну эм социал кыоруула министри

Ахохов Т.Б. – Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Ахубекков Ш.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы промышленность, энергетика эм сатыу-алыу министрлини кылулгун толтурган

Ашотов И.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы цифралы айнытуу министри

Балкизов А.Х. – Бахсан муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Бербеков А.Х. – Къбарты-Малкъар Республиканы кыруула эм жашуу журт-коммунал молкно министри

Бердов Х.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Жамауат палатасыны председатели (ыразылыгына кёре)

Бозиев Н.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы кырал кенгешчиси

Борсов Ю.К. – Черем муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Войтов А.И. – «Деловая Россия» Битеуроссей жамауат организацияны Къбарты-Малкъар регион бёлюмоно сопредседатели (ыразылыгына кёре)

Гашова А.А. – Кырал статистика федерал службаны Шимал-Кавказ федерал округда Управлениыны таматасыны орунбасары

Говоров С.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини биринчи орунбасары

Губачиков А.Ю. – Федерал налог службаны Къбарты-Малкъарда Управлениыны таматасы (ыразылыгына кёре)

Гудов А.Ф. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Аппаратыны башчысы (ыразылыгына кёре)

Гукетлов Х.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы Промышленны палатасыны председатели (ыразылыгына кёре)

Гитов Р.Х. – Зольск муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Дадов М.А. – Терк муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Дышеков А.З. – Къбарты-Малкъар Республиканы транспорт эм жол молкноу министри

Егоров Т.Б. – Къбарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели (ыразылыгына кёре)

Езаов А.К. – Къбарты-Малкъар Республиканы жарыкьландыруу, илму эм жаш телюно ишлери жаны бла министрлини кылулгун толтурган

Журавлев А.И. – Прохладна муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысы 2020 жылда 12 майда чыгарган 54-УГ номерли Указы бла кыабыл кёрюлгенди

Къбарты-Малкъар Республикада Стратегиялы айнытуу эм миллет проекле жаны бла Советни КЪАУУМУ

Залиханланы К.Х.-О. – Элбрус районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Инжижиков С.М. – Лескен муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Калибатов Р.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы саулук сакьлау министри

Кармоков Х.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысыны экономика айнытуу жаны бла энчи келечиси

Кереефов М.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини биринчи орунбасары

Кильчиков А.И. – Гитче эм орта бизнесни «Опора России» деген Битеуроссей жамауат организацияны регион бёлюмоно председатели (ыразылыгына кёре)

Кодзоков М.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясы таматасы

Кумахов М.Л. – Къбарты-Малкъар Республиканы маданият министрлини кылулгун толтурган

Куниев М.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини орунбасары

Курашинов А.В. – Къбарты-Малкъар Республиканы граждан общество бла байламлыла жорюгтен эм миллетлини ишлери жаны бла министрлини кылулгун толтурган

Кясова Д.Ч. – Къбарты-Малкъар Республиканы Контроль-эсеплеу палатасыны председатели (ыразылыгына кёре)

Лисун Е.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы финансла министрлини кылулгун толтурган

Маков Т.Э. – Россей Федерацияны Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинлик келечисини аппаратында Къбарты-Малкъар Республикада тамата федерал инспектор (ыразылыгына кёре)

Макушев А.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Тарифле эм жашуу журтла жаны бла кыараган кырал комитетни председателини кылулгун толтурган

Мамжогов Х.Х. – Бахсан шахар округну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Муртазланы Б.С. – Черек районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Рахайланы Б.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы экономика айнытуу министри (Советни секретары)

Саенко Т.В. – Май муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Сижачев Х.Л. – Къбарты-Малкъар Республиканы иш молк министри

Тараев И.В. – Прохладный шахар округну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Тохов А.Д. – Къбарты-Малкъар Республиканы жер эм ырыкь байламлыла жаны бла министри

Уналаны А.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысыны кенгешчиси

Хажиев В.Ш. – «Къбарты-Малкъар Республиканы промышленниклери эм предпринимательлерини союзу» иш беруучюлени регион биригууоно таматасы (ыразылыгына кёре)

Хасанов И.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы спорт министрлини кылулгун толтурган

Хубиев М.Б. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини орунбасары

Шауаланы И.П. – Къбарты-Малкъар Республиканы табиғат байлыкьла эм экология министрлини курортла эм туризм министрлини кылулгун толтурган

Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысы 2020 жылда 12 майда чыгарган 54-УГ номерли Указы бла кыабыл кёрюлгенди

Къбарты-Малкъар Республикада Стратегиялы айнытуу эм миллет проекле жаны бла Советни президиуму КЪАУУМУ

Мусукланы А.Т. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председатели (Советни президиуму председатели)

Кодзоков М.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясы таматасы (Советни президиуму председателини орунбасары)

Ахохов Т.Б. – Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Башоров Р.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы экономика айнытуу министрлини орунбасары – Къбарты-Малкъар Республиканы Экономика айнытуу министрствосуно проект иш жаны бла департаментини таматасы

Говоров С.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосуно председателини биринчи орунбасары

Журавлев А.И. – Прохладна муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Кереефов М.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини биринчи орунбасары

Куниев М.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини орунбасары

Лисун Е.А. – Къбарты-Малкъар Республиканы финансла министрлини кылулгун толтурган

Муртазланы Б.С. – Черек муниципал районну жер-жерли администрациясы таматасы (ыразылыгына кёре)

Рахайланы Б.М. – Къбарты-Малкъар Республиканы экономика айнытуу министри

Тимжиев Х.Х. – Къбарты-Малкъар Республиканы экономика айнытуу министрлини орунбасары – Къбарты-Малкъар Республиканы Экономика айнытуу министрствосуно социал-экономика реформала департаментини таматасы (Советни президиуму секретары)

Хубиев М.Б. – Къбарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Председателини орунбасары

Политика партияла

Дмитрий МЕДВЕДЕВ:

Хар жарсычулу соруу да адамны турмушу,
къайгылары бла байламлыдыла

«Единая Россия» партияны башчысы Дмитрий Медведев адамланы приёмга онлайн халда алыну мындан ары да бардырлыгын билдиргенди.

Эсигизге салайык, быллай иш 12 майда Право сакълау араны болушлугу бла къураганды. Аны кезиуонде къыралны инсанларыну уруну эркинликлерин сакълауу соруулары сюзолгенди.

Партияны башчысына приёмну кезиуонде иш бериучюле хакъларын телемей, солугуа ийгенлерини, ишсизлеа эсепге туралмагъанларыну юслеринден тарыгыула келгенди. Ёксюз сабийле фатарла алалмагъанларын да билдиргенди партияны башчысына. Дмитрий Медведев тарыгыула, тилекле бир бирлерине ушагъанларын, алай аланы хар бири да адамны жашауу, жарыулары бла байламлы болгъанларын чертенди.

Аланы бирикдирге, ызы бла уа тийишли законла чыгарырга керекди, -дегенди ол. - Губернаторла бла сёлеширимке, партияны Генсоветини башчысы Андрей Турчакдан да бу ишни бардырырын тилейме. Тарыгыула бла байламлы Баш прокуратурага, халкыны иш бла жалчытуу органлага, башха ведомстволарга эсертуле хазырларга тийишлиди. Кысха заманын ичинде манга предложенияла кёргозтюз, алай бла адамлага болушлукъну узакъга созмай берирге керекди, -дегенди ол.

6-12 майда уа уруну эркинликлени къоруулауу онлайн ыйыгы бардырылганды. Бу кезиуде къыралны инсанларын-

дан бузукълуклага мингден аслам тарыгыуу келгенди. Асламында энчи предпринимательне ишлерин тохтатырга тюшгенине, алай ала ишсизлик ючюн пособияла алалмагъанларына, бу жаны ба законланы тюзетирге кереклисине, иш бериучюле законланы толтурмагъанларына тарыгыула келгенди.

Партияны КъМР-де регион бёлумюнде Жамауат приёмнын инсанланы тилеклерин тинтууге жууаплы Руслан Макушевни айтханына кёре, алай приёмла республикада да къуралгандыла.

Ыйкыны ичинде бизге уруну эркинликлерин сакълауу юсонден 41 адам сёлешгенди. Приёмну КъМР-ни Парламентини Уруну, социал къоруулау эм саулук сакълау комитетини башчысы Хусен Кажаров, КъМР-де Пенсия фондну управляющиси Николай Бакос, муниципал къуралыулада жер-жерли советлени депутатлары, профилыни министрстволаны бла ведомстволаны келечилери, юристе бардыргандыла. Тарыгыуладан белгили болгъаныча, регион эм федерал даражада законлага тюзетуле кийирге тийишлиди. Бизге уа иш бериучюле хакъны телерге унамагъанларын, дистанция халда ишлегенлери бла байламлы айлык азайтылганы, премияла кетерилгенлерин, вирус жайылган кезиуде ишден къысталгъанларын, солугу кезиуно низамы бузулганын билдиргенди, -дегенди Макушев.

«Единая Россия»
КъМР-де регион бёлумю
ню пресс-службасы.

- Шамил, жалаңда туугъан элинг Яникой угъай, биз барыбыз да бек жарсып турабыз санга бююнлюкде. Къалайды болумунг?

- Шукур, Коммунаркада ишлегени эки ай болгъанлыкыга, жангы коронавирус жукъмаганды. Бу ауруу хауа бла да жайылганы себепли юсюнго-башынгы не къадар

жабып кюрешсенг да, сакъланмазга къоркыу барды. Биле болурсуз, битеу газетле жазгандыла, телевидение да кёргозтгенди, Коммунарканы баш врачы Денис Проценко кеси да мында ауруп, бизге онлайн халда башчылык этип турганды. Битеу тарыгыула ишлегенлени беш-он процентине саусуладан вирус жукъганды.

- Сен а къоркъмаймыса?
- Врач къоркъуа эркин туюлду. Коммунарканы баш врачы Денис Проценко мен шёндю окугъан университетде анестезиология эм реаниматология кафедраны башчысыды, ол сорган эди, ким сюеди мында ишлерге деп. Жайырма бла бир ординатордан жетиби ыразылыкыбызны билдиргенбиз.

Биз бир командача ишлейбиз, бир бирибизге билеклик эте. Биринчи айда приём бёлумде урунганма, бир суткага жюз адам тюше эди, алага къарарга врачла жетишмей, сау кечени жукълмай да тургъанбыз. Шёндю аллай бир къуолган жокъду, аны себепли мени приёмнын-

ден реанимация бёлумге кёчюргенди.

- СМИ-де сизни кесигизни къоруулар кийимлеригиз жетпейди деп жазадыла. Ол кертимиди?

- Угъай, ётюрюкдю. Башха жерледе къалай болгъанын

гъанларын сезмегенле да чыгъамыдыла?

- Саусулан асламысы айтханыбыздан чыкъмайдыла, низамлыла эм ариу къылыкыладыла. Алай бизде кюн сайын психологаны бир бригадасы ишлейди. Кёзюм бла

Магъаналы тема

«Врач къоркъуа эркин туюлду»

Къойчуланы Шамил Къабарты-Малкъар къырал университетни медицина факультетин бошар, Москвада Н. И. Пирогов атлы Россей миллет тинтуу медицина университетни (РНИМУ им.Н.И. Пирогова) ординатурасында окууга киргенди. Ол анестезиология эм реаниматология жаны бла билим ала турады.

Бусагъатда кеси ыразылыкы бла Москваны саулук сакълау департаментини къыркынчы номерли шахар клиника больницасында жангы коронавируска багъарча къуралгъан госпитальда ишлейди. Биз онлайн халда Шамил бла ушакъ бардыргъанбыз.

билмейме, алай Коммунаркада хар зат да жетишеди. Ашыбыз да бек тап къуралыпды: эрттен, тюш, ингир азык береди.

- Дагыда бир папар жайылганды: врачла кеси ыразылыклары бла ишден кетип бардыла, деп. Коммунаркада аллай зат эсленгенмиди?

- Угъай, кеси ыразылыкы бла бир адам да кетмегенди. Алай борчларын толтуралмагъанла, кеслерин вирусдан къоруулар амалла бла хайырланмагъанла ишден къысталгандыла.

- Сен бу айлада врач усталыкны сайлагъанын чогъож болгъанмыса?

- Болмагъанма. Анам медсестрады, аны ызы бла барлыкны сабийлигимден окууна билгенме. Бу кюнледе бютюн терен анылагъанма акъ халат кийип, аурууладан бакъгъан адамланы жашауда къаллай уллу магъаналары болгъанларын.

- Ауругъанла кеслерин тап журютемидиле? Огъесе хар жукъган ёлюп барлык сунуп, не этгенлерин-къал-

кёргенме, кеслерин бир ызга жыйламагъанла, къычырып неда жияп тургъанла психолог бла ушакъдан сора тынчайгъанларын.

- Ёлгенле асламысы кимледиле?

- Асламысы абадан адамладыла, аланы коронавирусдан сора да, башха ауруулары да барды. Тёртюнчо стадияда белгиленсе, ол кезиуде ёпке элек кибик болады. Алга алимле сабийлеге жукъмайды вирус деп тургъандыла, сынауубуз а кёргозтю: вирус жарлы, бай неда къарт, сабий деп къарамайды, барысына да жабышырга къоркыуулу.

- Пандемиядан сора дуния торленирикмиди?

- Торленирге керекди. Биринчиден, докторланы ишлерине жамауат тийишли багъа бирчере керекди. Экинчиден, табигъатны сакъларга юйренирге борчлубуз. Ючюнчюден, жамауат бирлеширге керекди. Бусагъатда бизни жалаңда бирлигибиз сакълап турады.

Ушакъны БАЙСЫЛАНЫ
Марзият бардырганды.

Энергетика

Электрокюч бла
жалчытуу игиленирикди

РусГидро компания Огъары Малкъарда кёп болмай орнатып бошагъан гитче гидроэлектростанцияда специалистле юч гидроагрегатны сынама халда ишлетип кёргенди. Ол умутда аланы къыралны бирикген энергосетьлерине къошуп, юч сутканы ичинде ары тохтаусуз ток жибергенлей тургандыла. Компанияны Къабарты-Малкъарда бёлумюнде айтханларына кёре, станция ол кезиуно бир тюркоу чурумсуз ишлегенди, электрокючю да проект бла белгиленген ёлчемде чыгарганды.

Саулай айтханда, станцияны къурулушу бошалганды дегер болукъду. Анга сууну жыйып келтирген объектле, быргыла, тоннельле хазырдыла,

ГЭС-ни мекамьында битеу оборудование да орнатылганды. Шёндю уа энергетикле къалгъан жумушланы тамамлай эмда документлени хазырлай турадыла.

ГЭС-де юч гидроагрегат орнатылды. Хар бири да 3,34 МВт ток чыгъарады. Оборудование, Огъары Малкъарча, бийик тау жерледе ишлерге жарашдырылганды. Компанияда айтханларына кёре, станция хайырланып тебирегени бла республикада ток къылык азайырыкды. Дагыда бир игиси - Черек районда электрокюч бла жалчытуу ышангылы болукъду. Тергеулеге кёре, станция бир жылга 60 миллион киловатт-сагъат ток берликди.

УЛАШЛАНЫ Мурат.

САЙЛАУ

Бир бирден юлгю ала

Россейни Почтасы ишчилерине тап болумла къурауга энчи эс бурады. Аны ючюн болур бери ишге юйюрге бла келгенлери да. Бююн а биз Черек бёлумде кёп жылланы урунган келечилерибизни юслеринден айтырык эдик.

Мызыланы туктум Чегем районну эм эрттегили элдеринден бири Думалада чыкыганды. Биз хапар айтырык юйюр а интернационалды. Юйюно башчысы Мызыланы Тауканы жашы Хусей таулууду, аны юй бийчеси Лиза Хаутиевна уа къабартлыды. Кёп болмай а ала алтын юбилейлерин белгилегенди - аланы юйюрге 52 жыл болады.

Лиза Хаутиевна почтага ишге 1987 жылда ол замандагы Совет районну связь бёлумюне бухгалтер болуп келгенди. Андан бери отуз жылдан кёп озганды, алай ол жылга 60 миллион киловатт-сагъат ток берликди.

да узунду. Бу сабыр, жарык кёллю адам связь бёлумге водитель болуп 1989 жылда кирген эди.

Аталарыны бла аналарыны иш кёллюклерин сабийлеге ариу юлгюду. Хусейни бла Лизаны сабийлери да аланы ызларындан баргандыла. Жашлары Ахмат почтада медицина бёлумде юч жыл ишлегенди. Кызылары Фатима почтачы болганды, операторну, почтаны Кышхатауда бёлумюно таматасыны къуллукларында да урунганды.

Экинчи жашлары Мухаммад да хурметликде, юйюр төреледе ёсгенди. Ол почтага 18 жылында келгенди. Аскерде къуллук этгенден сора Москвада связь эм информатика университетни тауусханды. Ол, биринчиден, филиалны управленисында контрол-ревизия къауумуну ревизору болганды. Прохладныйде почтамтны башчысына да салынганды. Бююнлюкде

производство бёлумде баш специалистди.

Туудукла да таматаланы усталыкларына соймекликлерин билдиргенди. Мухаммадны жашы Алим да атасыны, аппасыны ызындан барганды, ол Нальчикни почтамтында инженер-программист болуп ишлейди.

Хусей, Лиза, Мухаммад иш кёллюклерин, усталыкларына кертичиликлери ючюн РФ-ни Связь министерствосуну грамоталары, ведомстволу саугъала бла кёп кере белгиленгенди.

Ма быллай бир ызда урунган юйюрге бардыла Россейни Почтасында. Ала предприятияны ёхтемликлеридиле, сёзсюз, быллай иш кёллю, намыслы юйюрге жаш адамлага ахшы юлгюдуле.

РФ-ни Почтасыны
КъМР-де Управленисыны
пресс-службасы.

Билимге талпынуулук

Геляланы Рамазан 1915 жылда Огъары Малкърда тууганды. Аны сабийлиги дуня тюрленген заманга тышгенди. Таулу элдеде школла ачылып, кыралны кыалайындан да орусла устала келип, билим алыр онг чыккыганды.

халкларыны искусство жаны бла биринчи эришулерине, Москвада барган битеуеуоюз олимпиадага да кыатышып, тепсеп, халкк жырларыбызны айтып, Рамазан улуу махтау алганды, нөгөрлерини ичинде да белгили болганды.

Ол, жашланы, кызыланы жыйып, ЛУГ-да драма кружок кыураганды. Салыргы деп, тыш кыраллы классикадан

улуу дуня маданият бла, санат бла байлаган кюч болганды. Округандыла, кеп билирге итингендиле, кеслери пьесала салып, ала-ны сюзгендиле. Ала-ны репертуарларына кирген классика эмда орус пьесаланы Кыайсын бла Рамазан малкър тилге кечюргендиле.

Москвада миллет студия окыуун 1940 жылны орта-

адетлени жашаудан кетере барыргыа чакырганды. Инсанны жашауу, насыбы да сатыу-алыуладан бийкиди деп, аны айтханды пьесасында автор.

Бу оюн бизни сахна искусствобузу кыралыуунда биринчи, бек магъаналы атлам болганын ангылап, жаш актёрла кече-кюн да репетицияла бардыргандыла.

Спектакльде дагыда Геляланы Налбике (Кызу), Жарашууаны Ахмат (Таукъан), Махытланы Исхакъ (гяпчи), Чочайланы Жюноус (эфенди) ойнагандыла. Премьера улуу кыуанч халда этсенди. Ызы бла анга режиссерну туугъан эли Огъары Малкърда кыурагандыла. Ары элтген узун жолда реквизит элтген театр арбала тизилип баргандыла. Адамла глупха сыйынмагъанда, оюнну эл ортасында майданда кергюзтгендиле.

«Ёмюрюнде театрны не болганын билмеген малкър халккны энди кесинден чыккыган фахмулу артистлери, режиссерлары, драматурглары бардыла. Театрны бу жетишими халккны улуу кыуанчыды, ма аны ючюн биз кесибизни жаш театрбызны алгышларгыа керекбиз», – деп жазганды «Социалист Кыабарты-Малкър» газетни 1941 жылда 4 июньда чыккыган номеринде биринчи адабият кесаматчыбыз Хочуланы Салих.

Эсде тутуу

Биринчи малкър драматург, режиссер эмда жигит аскерчи

Биринчи профессионал режиссерубуз, драматургубуз Геляланы Кичини жашы Рамазанны аты малкър театр бла ёмюрлөгө байламы болганды. 1935 жылда бизни республикага, искусствого кыулулук этерге жарарык хунерли жаш адамланы айыра, Москвадан комиссия келгенде сайланган жашладан бириди ол.

Рамазан жашы Владимир, юй бийчеси Налбике, кызы Рая бла.

Нени да билерге суйген таулу жашчык школда иги окыганды, жамауат ише да тири кыатышханды дейдиле. Сатира оюнла салыу неда аллай магъаналы назмула, ийнарла окыу ол заманлада школлада төре болганды. Рамазанны да улуу искусствого жолу, баям, аладан ачылганды.

эм орус жазычуланы чыгармаларындан бир кыуу пьесаны да кеси кергюргенди, заманын излемине керге, агитация халда кеси кысыха оюнла да жазганды. Ол спектакльде кеси да ойнаганды.

Москвада окыуу

Окыууну бошаганлай, Рамазан, туугъан элине кыайтып, устаз болуп ишлеп башлаганды. Яникойчу кызы Байкызыланы Налбике бла бир юйюрлю болганды, алагы Владимир деп жаш да тууганды. Тамам ол заманлада келгендиле москвалы – ГИТИС-ни профессору Илья Яковлевич Судаков бла аны юй бийчеси, МХАТ театры актрисасы Клавдия Николаевна Еланская, биринчи малкър студияга жаш адамланы сайлай. Ала Геляланы Рамазанни режиссер факультетде окыргыа алгандыла. Экинчи жыл, артисте окыгъан кызыла аз болуп, кыошак халда алабыз дегенде, ол ары юйдегисин да элтгенди.

Москва ол жаш адамланы

сында бошаганды. Ала бери кыайтхандан сора Геляланы Рамазан Малкър труппаны баш режиссеру кыулулугуна салынганды. Ол бийик билим алып келген биринчи малкър режиссерду.

«Къанлы кыалын»

Болсада малкър театрда тийишли – малкърлыланы жашаулары, тарых жоллары кергюзтюрюк пьесала тартылмагандыла. Драматур-

Спектакльни хазырлау жарым жыл алганды. Музыкасын композитор Т. Шейблер, декорацияларын а художник П. Рябчиков хазырлагандыла.

Махтауу премьеры

Кыураганла бирча, бир ауздан айтханга керге, пьеса, сёз байлыгыбызны шагъатыча, ангылашынуулу тил

Биресине окыгъанла бла.

гиябыз алыкъа, сахнада толу оюн салырга, профессионал халгыа дери айнымагъан эди. Аны юсюнден алдан да сагыш этип тургъандыла эсли жашла. Ол санда Геляланы Рамазан да.

Ол «Къанлы кыалын» пьесасын кылай жазарыгын, анда кыаллай адамла ойнарыклары, аны баш темасы не боллугун 1938 жылда окыуна оюмлап башлаганды. Ол заманлада тышгендиле кыагытха трилогияны биринчи тизинлери. «Къанлы кыалын» деген оюнну хазырлап, анда режиссер, постановщик да кеси болганды ол.

Ойнагъанла бир бирлерин ангылап, ише алай киршигендиле, артистлени кеп кыалмай барысына да тартылганды анда роль. Драма эски, адамны учуз этген

бла жазылып, анга да жангы артистлени хунерлери кыошуп, спектакль халккыга жуууклугу, кертилиги бла магъаналы болганды.

Жарсыугъа, ол сакъланмагъанды. Алай темасы уа эсде турады: бай Аркъабек (Чабдарланы Хызыр) жангы кызы Жансуратны (Кыудайланы Маржан) бай Кыамболатны (Рахайланы Таубий) жашы Кыасботха (Балаланы Омар) сатады. Кыыз а ол кече окыуна атасында жалкыдылда тургъан Мурат (Кыудайчаны Ахмат) бла кыачады. Ызларындан жетип, кызыны ушкоч бла атып ёлтюрдендиле. Муратны бла тенги Ахматны (Рахайланы Исмайыл) тутуп, отда кюйдюрюк ёлтюрюрге умут этедиле, алай жарлы халкк аланы байланган жерлеринден эркин этеди. Ала кыачып кетедиле.

Ыразы болуп - фронтха

Уруш башланганда, малкър труппаны артистлери, ол санда Рамазанны да, фронтха бармаз эркинликлери болганды. Алай кыралны кеслеринден бек суйген жашла, военкоматлагыа барып, кыагытла жазгандыла. Геля улу да аланы ичинде. Аны алда Владикавказда экинчи аскер пехота училищеге жибергендиле.

Ол анда кысыха программа бла окыганды. 1941 жылны декабринде Армавирде Шимал Кавказ аскер округну кыурамына лейтенант болуп келгенди. Андан а Кыабарты-Малкърда 115-чи Кыабарты-Малкър кавалерист дивизия кыураганды, аны Налкыкге жибергендиле. Рамазан анда 278-чи Кавказ полкда мномет взводну командири болганды.

Биринчи кере кызауатха Ростов тийресине киргенди. Жарсыугъа, аны аскерчи жолу кысыха эди. Биринчи малкър драматург, биринчи профессионал режиссер, тамата лейтенант Геляланы Рамазан 1942 жылда Ростов областны Мартыновка элине кыатында жоулганды.

Малкър халккны кергюргенде, аны урушдан жазгъан кыагытлары, ары дери кергюрген чыгармачылык жазыулары, «Къанлы кыалын» деген трилогия драманы кыош жазмасы да Налкыкде Суворов атлы орамда фатарында кыалып, тас болгандыла. Ол сур кюнде сюрюн жолгыа аны юй адамы Налбике жашы Владимир, кызы Рая бла бирге Яникойда ата юйюнден чыккыганды.

Геляланы Рамазанны атын Налкыкде Александровка микрорайонда жол жюрютеди. Кызы Рая Россейни, Кыабарты-Малкърны да сыйлы врачыды.

МУСУКАЛАНЫ Сакнат.

«Агунда бла Къарашауай» деген нарт тауруда бир аты жигит сыбызгыга кыян уста болганды дейдиле. Пил сюектен ишленген сыбызгысы бар эди аны. Ол нарт элдеде аны согууп айланганды. «Ол аны тартып тебиресе, адамла кез къакъмай къарагандыла, агъачда къанатлыла, жаныуарла тохтап, солумай тынгылагандыла. Аны ариу тауушу нарт элдеде эшитилгенди. Айлана, кыдыра, Къарашауай Агунданы элине барганды. Сейир макъамла бла халкъны къалдырмай юсоне жыйганды. Нартла тамаша этип къулаш салгандыла. Анданмындан да къызла кеп саугъала келтирип бергендиле...»

Маданият хазна

Къууанч, жарсыу музыкабыз, жыр санатыбыз ёмюрле бла тергеледиле

Эски жырлада, нартлада да музыка санатдан, аны адамланы акъылларын къалай торлендиргенени юсюнден, эрте заманлада жюрюген инструментледен да хапар барды. Ол шарт а бизни халкъыбызны узакъ ёмюрледе не жаны бла да ангылау болганын айтады.

Бизге жетген макъамланы ариулукъларындан сора да, къобузаланы, башха музыка инструментлени кеп торлюсю болганы сейир этдиреди: онеки къыллы, онгёрт къыллы, беш къыллы, ючгол къынгыр къобуза, сыбызгы, сырыйна, жия къобуз, чёмюш къобуз, узун къарсла, къысха къарсла, къарслы дауурбас эм башхала.

Жаланда Сатанай таныганды аны ким болганын, ююна тынгылап. Аны алай ариу ойнаганын эшитгенде, Агунда олсагарт сойноп кыйганды. Ото-ну бек ариу жарашдырып, кеси да омакъ кийинип, Къарашауайны чакъыргъа адам ийгенди. Алай башланганды аны танышыулары. Къыз жыр айт деп тилгенде, жаш: «Угъай, мен жырлай билмейме. Аны бла айтыргымы сыбызгы бла билдирсем да ангыларкъыса», – деп сокъганды. Ол ойнаганын бла: Ата юйюнг ахшы юйю, Болсада тобо чунгурду. Башы да тап жабылганды, Алай ожагы къынгырды Эшигине да сёз жокъду, Бираз къыйсыкълыды, тарды. Чойре салынганды ансы, Терезелери да барды. Агунда уа ол заманда, аны сыбызгы бла айтханын ангылап: Ожакъ къынгыр болсада, Тютюн къынгыр чыкъмайды. Юй тобо чунгур эсе да, Жюрюгенни жыкъмайды Эшик къыйсыкъ болсада, Къонакъ, тошюп, киреди. Терс салынган терезе да Кюн жарыгын береди, – деп жууап этгенди.

Сатанай а ол сырына бла билдиргенни: «Къонакъны намысын кёрген адетде, олтурган жерине барып, саламлашмагъанбыз. «Юй тобо къынгыр-

ды», – деп аны ючюн айтханды. Жангыз къонакъны сууап бла къандырмагъанбыз. «Ожакъ къынгыр», – деп аны ючюн айтханды. Жууукълукъ жюрюттен адет бла, юйюнден чакъырмай, къонакъыгында чакъыргъанбыз. «Эшик къыйсыкъды, тарды», – деп аны ючюн айтханды. «Эки терезе да чойре салынгандыла», – деп а кибиз бир юйюк болукъ тойюлюбюз деп, аны билдиргенди», – деп алай ангылатханды.

Сейир тойюлюмюдо нартла, сыбызгыда ойнап, аны ёنون торленди, алай ушакъ бардыргъанлары. Мында ол макъам кеп торлю болганы, къалай терен магъананы жюрюттени да ачыкъланады.

сыбызгысын согууп башлайды. Ол макъам аскерчилени эслерине ата-бабалары къалай татлы жашагъанларын салады. Алай бла аны жарашдырады. Арада къажалуукъ кетип, сёз мамыр ушакъга бурулады. «Эки кыйыч» деген жырда уа Букъа-Башында кыйырау бла Букъабай, Лыха-Башында Лыхабай турадыла. Ала сыбызгыга устадыла.

арча» бек белгили да, узун да «Къхалкъ жырладан бириди. Анда халкъыбызны жашау турмушу саулай ачылады. Мамыр уюп турган ата журтубузга Асхакъ Темирни аскери киреди. Ол заманда Къарчаны жа-

ралы атасын, насыпсыз анысын да, къарт атасын да Кърымга сюретиле. Былайда аппа къарашай хансны жыйып алады биргесине, аны ийиси бир заманда туугъан-туудукъларымы келтирип ата журтларына деп. Кърымда кеси билген хунерлеге юйретеди туудугъун:

Къарт атасыны да аты Къарча эд, орайда, Сабий Къарчаны жаны анга къорча эд, орайда.

Къарчачыкъны сыбызгы, къобузга юйретди, орайда, Жырланы жырлар кибик тозетди, орайда...

Былайда жырлау хунер аны анасы Къарылгачада да болганы белгилениди: «къоргъуй ауазлы, къаракёз Къарылгач» жырласа, саулага къанат битеди, ол сарнаса, ёлгенле тилленип кётюрюледиле, дейди жырда.

«Къаншаубий бла Гошяхъда» да сагъынылады сыбызгы. Эл-Журтха къара ёлет кирип, Къамгъут бий ёледи. Аны бийчеси Гошях сарнауда, баш иесини кеп этилмей къалган ишлерине къошуп, былай айтады:

Къара ушкогунгу тагып, марал уугъа бармазса, Жарыкъ тойда сыбызгы, сырыйна да сокъмазса.

Баям, музыка инструментде ойнай билиу керти фамюрле, сыйга саналганды кетген ёмюрледе. Мында дагында анга шагъатха келгенча тизгинле тобейдиле.

Сёз ючюн:

Сюйген аккам, ой, къарт Боташланы улуду, Эл таныгъан Элжорукъа жырны

таза къулуду. Къолу тийсе, къобуз башха торлю согъады...

«Темир Бахсанукъ» деген жырда Холам-Бызынгы тарыны бийи, билгич Гилеу ханны баласы Бахсанукъ, шүху бий Къантемир чакъырып, бийчеси бла ары тойга барганында, былай суратла кёреди:

Келгенлеге къобуз бла сырыйна согъадыла, Жашла бирем-бирем тойда ариу барадыла...

Сора къонакъланы сыйларын алай бла кёргендиле узакъ ёмюрледе да. Андан сора да, бу жырда Бызынгыда барган байрамда «жырчыла, къобузчула келип ол къалага, Эл бары да, зауукъ этип, тынгылай эд алага», – деген тизгинле бардыла. Сора жырчы, халкъ аллына чыгып, «бир тауча, бир черкесча» жыр айтханы да белгилениди.

Таумурзаланы Далхат эл-элдеге айланп жыйган жырладан бири «Аталай» деп алайды. Анда да баш жигитни жашау жолун ызыла, белгисиз автор аны Тур-Артында Тыфыл-Сууну (Тбилисде) суратлай, уллу орамлада жыр макъамла эшитилгенлери айтады.

Сыбызгы согууну бир торлюсю бла тау элдеде, узакъ къошлада да жау келгенин билдирген кезиле да сакъланадыла тарых жырлада. Сёз ючюн, «Сарыйбий бла Къарабийде» Айры-Тамакълада турган Айдабололга къошларына эбилесе чпханларыны юсюнден къуугъун Голчю-Башы сырландан жетеди.

«Къубадийлары» деген жырда тогуз жашы да ёлетден къырылгандыла деп эшитген бий, жийлай-жилай, сокур болуп къалады. Алары экиси ёлюк, къалгъанларына сау къалыр онг чыкъганда, ол насыпха ийнанмагъан къарт:

– Ала кеттени мен жия къобузуму атханма, Къарангыга, къара чарсха, чыкъмаз кибик, батханма.

Ол къобузу да келтирип, кичи жашыма беригиз, Тартыууму биледи ол, аны сокъдуруп кёрююз.

Согъа билсе, тамашага ма мен да ийнанымра, Жашар къарыу да, кюч да мен жангъдан алырма! – дейди.

Бийни къыл къобузу келтирип бергенлеринде, аны жиясын тартып, жашы согууп башлаганды. Ол заманда ийнанганды къарт къууанч хапарга. Ма былай тарыхда къалган шартла бизни узакъ ёмюрледе окуна къууанч, жарсыу музыкабыз, жыр санатыбыз да болганларын белгилейдиле.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Саулукъ

Тишле адамны ариулугъуну, чырайлыгыны бир магъаналы кесегидиле. Аланы къалай сакъларга боллукъду. Айлай да, бир тозуратсанг а, орунларына башхала салдырырга бек кыйын боллукъду. Аны юсюнден Нальчик шахарны тиш поликлиникасыны доктору Мокъяланы Валентина бла ушакъ бардыргъанбыз.

- Жамауатда жюрюген оюм: тазаласанг, тазаламасанг да, къаратсанг, къаратмасанг да, адамны тишлери атасынкыла, анасынкыла боладыла, дейдиле. Тозюмю огуесе терсидиле бу оюм?

- Кертиси бла да, бир-бир юйюрлени адамларыны тишлери тап, башхаланы уа осалыракъ болганы баямды. Алай не игилени окуна адам кеси бузарга боллукъду. Сёз ючюн, ашында татлы затла кеп, витаминле уа

«Тишлени гитчеликден окуна сакъларга тийишлиди»

аз эселе. Жемишле, тахта кётгетле, сют тишлеге кюч-къарыу береди. Адамны азыу эм артада чыкъган тишлери сабий анасыны къарынында болган заманыны къыркъ бешинчи юнюнден башлап беш жыллы толгунчу айныдыла. Ма аны ючюн баладан ауурлугъу болган тишлери ашы татымлы болурга керекди.

Азыу тишле сабийни алты айлыгындан башлап эки жыл бла жарымына дери чыгъадыла. Алай аны тишчилери бир-эки айгы кечирек чыгып башласала да, къайгырырга керекмейди. Болсада жыл бла эки айлыгында да бир тишчиги окуна жокъ эсе, аны тиш докторга элтип кёрютюрге керекди.

- Сабий тишлерин ненча жылындан жуууп башларга керекди?

- Эки-ючжыллыкъ сабий аш

ашагъанындан сора ауузу суу бла чайкый билдирге керекди. Юч-тёрт жылындан а, абданлача, пахта эм шётка бла хайыранса игди. Гитчелигинден окуна тишлерине сакъ болур-къа тозелмеген уллулугъунда да юйрелнайды.

Мен бакъгъанланы ичинде жаш адамланы юслеринден айтырычады. Бир-бирлери тюз тишлери ауруп тэзалмагъанларында келедиле. Ары дери келип, бузула башлагъан тишлерине къаратмайдыла.

Дагында бир затны чертип айтырга сюеме, эрттеликте да ингриликде тазаларга бек рекди, кечени узунлугъуна ала микробладан солурча. Халкъны кёбюсю уа суткага бир кере, аны да эрттеликте ашагъынчы жууадыла. Ол терсди.

- Бизни суубузда фтор жетмейди да, тишле аны ючюн

терк бузуладыла дегенле да кёндюле?

- Хау, биз ичген сууда фтор мардадан азды, аны ючюн тишлерибизни эмали кереклисинден эсе жумушакъды. Бу-сагъатда бир-бир къырралда суугъа, ётмекге, тузга, сюте фтор къошадыла. Бизде уа фторид натрияны, витамин, фторлакны, ремодентни таблеткаларын ичерге боллукъду.

Фтордан сора, тишлени «саулукълары» кальций эм фосфор бла байламлыды. Кальций сюте, айранда, чабакъда, этде, жумуртхалада, къозлада, хол-бузда кёпю. Конфетле, бал тузундан этилген ашарыкъла уа тишлеге хата болмаса, хайыр бермейдиле.

- Адамны тишлерине неда аузуну ичине къарап, саулуугъуну юсюнден айтырга боллукъмуду?

- Хау. Сёз ючюн, аш орунну жарасыны хатасындан аузда язва-лы стоматит болады. Тишлери аман болуп, ашы кереклисича чайнаылмай эсе уа, адамны аш оруну, баууру, чегилери ауруйдула. Неда адам СПИД-ден кыйналаса эсе, аны аузунда стоматит, гингивит болмай амалы жокъду. Аузда хроникалы периодонтит ревматизм, артрит, полиартрит, эндомикардит ауруулары къозгарга боллукъду.

Къурт ашагъан тишледе жыйылган микробла неда аузда багъылмагъан ауруула адамны къарысуз этедиле, ол алгынчы чачынчыл жукълаялмайды, жюреги, башы ауруп башлайды. Тишле бизни саныбызны-чархыбызны бир кесегидиле. Алага не къадар сакъ болсакъ, ол къадар саулуукълу боллукъбуз.

Ушакъны БАЙСЫЛАНЫ Марзият бардыргъанды.

ТАПЛАНДЫРЫУ

Бусагъатдагы излемлеге келише

Къабарты-Малкъарда «Къоркъуусуз эм качеству автомобиль жолла» миллет проектге кёре республиканы жоллары мардалагъа келиширча этиледиле.

Бююнкюкде тийишли ишле «Нальчик – Агъач мюлк» автомобиль жолда да бардырыладыла. Аны чеклеринде Акъ-Сууда социал магъаналы объектле орналган Баба улу ара ораныны жети километр чаклы кесеги да жангыртыллыкды.

Анда асфальт алышындырыллыкды, автобус тохтаган жерле, жаяу жолчукла салынырыкдыла, жол жанларын тапландырыкдыла эм Т-7 светофорла да орнатыллыкдыла.

Саулай айтханда, ишлени быйыл 30 октябрьге дери бошаргъа умутлудула.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

ЖАНДАУУРЛУКЪ

Ангылатуу ушакъ бла керекли затла

Нартанда ёксюз эм къарар адамлары болмагъан сабийле турган интернатха Чегем районну полициячылары дезинфекция затла бергендиле.

Право низамны сакълаучула сабийлени сакъ болургъа, кеслерини эм нёгерлерини саулыкларына кыйгъырыргъа чакъыргандыла. Ала ишчилени эмда окуучуларны санитар-эпидемиология излемлени бузгъанда жууаплыккыны да ангылатхандыла.

Бизни корр.

Конкурс

Коррупцияны жолун кесерге алланып

РФ-ни Баш прокуратурасы жаш тёлнюю арасында социал рекламаны «Бирге коррупциягъа къажай» халкъла аралы конкурсун бардырады. Анга информация болушлуккуну кырал органла, жамауат организацияла, билим беруу эм илму биригиуле этедиле.

Конкурсха 14-35 жыл санда жаш адамла къатышыргъа боллукъдула. Коррупциягъа къажай темагъа чыгармаланы хазырлап, аланы 1 октябрьге дери кёргюзторге керекди. Эришиуле «Бек иги плакат» эмда «Бек иги виде-

оролик» бёлюмледе бардырыладыла. Чыгармаланы конкурсну сайтына www.anticorruption.life жиберирге боллукъду. Алагъа излемле эмда эришиулене жоруклары да сайтда басмаланыдыла. Эм иги ишле онлайн халда кёл кётюрюу кыралып сайланырыкдыла. Ол 20 октябрьде кюндюз 10 сагъатдан 20 ноябрьде ингирде 18 сагъатха дери барлыкды. Хорлагъанла Коррупциягъа къажай халкъла аралы кюнде, 9 декабрьде, саугъаланырыкдыла.

Бизни корр.

РЕЙД

Тохташдырылгъан жорукълагъа къарамай

Полициячыла коронавирусу жайылгъаны бла байламлы салынган чеклене кафеде, ресторанла къалай сакълагъанларын тингендиле.

РФ-ни МВД-сыны Нальчикде Управлениясыны келечилери 74 кафени, барны, ресторанны тингендиле. Аладан 5-сини, битеу чеклеге да къарамай, ишлегенлери тохташдырылгъанды. Аланы иелерине, ишчилерине эмда къонакларына административ материалла жарашдыргъандыла.

РФ-ни КоАП-ыны 20.6.1-чи статьясына тийишлиликде регионда къоркъуулу болумгъа хазырлыккыны низамы кийирилген кезиуде бузукълукъ этген инсаннга аны юсюнден эсгертирирге неда 1-30 минг сом тазир салыныргъа боллукъду. Жууаплы

къуллукчулагъа уа аны ёлчечи 10-50 минг сомгъа жетеди.

Быллай рейдеде салынган чекле кетерилгинчи бардырыллыкдыла.

Бизни корр.

Пенсия фонд

Хыйлачылануу ырзакъларына тюшмегиз

«РФ-ни Уголовный кодексине эм РФ-ни энчи законодательный актыларына турлениуле кийириуну юсюнден» 207-чи номерли федерал законнга тийишлиликде пособияланы, компенсацияланы, субсидияланы эм башха социал тёлелени алыр ючюн, хыйлачылык этгенле, жалгъан информацияны бергенле уголовный жууапха тартыллыкдыла.

Бир-бир болумлада адамны РФ-ни Пенсия фондундан (ПФ) тёлелени алыргъа эркинлиги тыйылады. Анга талай сылтау барды, сёз ючюн, инсан ишге чыкъса неда сакъатлыгы кетсе. Аллай кезиуде ол фондха берилген тёлелени тыяр ючюн, болуму тюрленнгенини юсюнден билдирирге керекди.

ПФ-дан келген пособияланы асламысы социал тёлеледиле, кёбюсюнде ала адамны иши жокъ эсе неда ол социал магъаналы жумушла бла кюреше эсе бериледиле. Аллайлагъа ишлемеген пенсиячылануу айлыкларыны жашау этерге керекли ахчаны эм аз ёлчемине жетдирир ючюн берилген къошакъ ахча, сакъат сабийлеге неда абадан

адамлагъа къарагъаны ючюн берилген тёлелуе да саналадыла. Алай инсан ишге киргенлей, аны ючюн иш бла жалчытхан организация фондха страховой тёлелуе этип башлайды, аны бла адамны пособиялагъа эркинлиги да сыйырылады.

Экинчиси, ёксюз сабийге 18 жылы толгунчугъа дери пособияла бериледиле, ол окуууга кирмей къалса, ала тыйылыргъа тийишлидиле. Студент болуп, окуудан кетсе неда къысталса, окууун бошап, дипломун алса, тёлелуе бериллик тыйюлдюле. Сакъат неда къарт адамгъа къарагъанга да, башда сагъынылгъаныча, ол ишлемей эсе, фонддан ахча бериледи. Алай саусуз ёлсе, аны пособияны алыргъа эркинлиги болмай къалады.

Быллай эм тёлелуе берилирге тийишли болмагъан кезиулени юсюнден инсан фондха заманында билдирмесе, анга артыкъ ахча келип турлукъду. Аны бла байламлы ПФ письмо бла артыкъ тёленген ахчаны кыйтарырыгъызыны юсюнден билдирликди. Ол излем толтурулмаса, ахча суд бла артха алынырыкды.

Билгенге - тыйгъыч жокъ

Пенсия фондда инсанни энчи лицевой счёту, кёпле сунганча, банкта счётуха тыйюлдю - анда ахча угъай, адамны пенсия эркинликлерини юсюнден информация сакъланады. Анда болган жорукълагъа тийишлиликде къаты кёруулануулады.

2013 жылгъа дери ол счёту халыны юсюнден борчул халда письмола ийилип тургандыла, алай арта ол тыйылганды. Бусагъатда аны юсюнден талай амал бла билдирге боллукъду.

Клиент службаны себеплиги

Аны ючюн фондну жер-жерли бёлюмюне барып, заявление жазаргъа тийишлиди, биргегиизге паспортугъуз болургъа керекди. Жууапны 10 кюнден сора берликдиле.

www.gosuslugi.ru
порталны юсю бла

Аны ючюн кырал эм муниципал жумушланы порталында эсепте тюшерге борчлусуз. Аны «Электрон жумушла» деген бёлюмюнде «Энчи кабинетге» кодну алгъандан сора «Россей Федерацияны Урунуу эм социальный кёруулануу министерствосу» деген жазыуну, анда уа «Россей Федерацияны Пенсия фонду» бёлюмюне сайлагъыз. Анда онлайн халда къагъызда болган информацияны кёрлюксюз.

Банк

Бу амал бла хайырлануу ючюн, алгъа сиз клиент болгъан банк быллай жумушланы тамамлагъанын бла къалгъанын билгиз. Аны келишими бар эсе, информацияны кредит учрежденияны специалтистен къагъызда неда банкоматда элекстрон халда алыргъа боллукъду, деп билдирдиле Пенсия фонду регионда бёлюмюне пресс-службасында.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Къабарты-Малкъарда Урунуу, урунуу, Сауутланган кючлени эмда право низамны сакълаучу органларыны ветеранларыны жамауат организациясы урунуу, урунуу ветераны, огурулу ишлери бла хурметге-сыйгъа тийишли болгъан ахшы инсанни **АТТАЛАНЫ Азворну жашы Хусей** ауушханын билдиреди эмда уллу бушуу этип аны юйорюне, жууукъ-ахлуусуна кыйгъы сёз береди.

Урунуу, урунуу ветераны, ахшы ишлери, жашау тиричилиги, терен акъылы эм намыслылыгы бла халкъда уллу сый-хурметге тийишли болгъан **АТТАЛАНЫ Азворну жашы Хусей** дуниясын алышханын билдиреди эмда юйорюне, жууукъ-ахлууларына кыйгъы сёз береди.

АТТАЛАНЫ тукъум совети.

«Нальчик шахар округну тиширууларыны совети» МОО-ну келечилери **ХОЛАЛАНЫ Далхатны къызы Марзиятха** аны къарындашы **ХОЛАЛАНЫ Далхатны жашы Малик** ауушханы бла байламлы уллу бушуу этип кыйгъы сёз бердиле.

КъМР-ни Культура министерствосуну, «КБР-Медиа» ГКУ-ну, «Къабарты-Малкъар» ВТК-ны, КъМР-ни Журналистлерини союзуну коллективлери, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгъ псалъ», «Заман», «Советская молодёжь», «Горанка» газетлени, «Литературная Кабардино-Балкария», «Ошхамахо», «Минги-Тай», «Солнышко», «Нур», «Нюр» журналланы редакциялары, «Къабарты-Малкъар» ВГТРК ГТРК, «КБР-инфо» информация агентство, «Эльбрус» издательство **ПИЛОВА Мария Сараждиновнагъа** аны жашы **ПИЛОВ Руслан Хабасович** ауушханы бла байламлы уллу бушуу этип кыйгъы сёз бердиле.

Бирге ышарайыкь

Юлюшсюз кьалгъан кьонакь

Муссагъа жумуш чыгып, ашхамда жолоучу болургъа туюду. Шахардан узакь бармай бир элде тенгине тюберге керек эди. Кюз артыны мылы туманы да апчытып, сууукь, ач да болуп, шухуну юйюрю тынчайгъан заманга жетди.

Эшиклени кьакъгъанлай, юй тамата чыгып, аны жууукь этди. «Бюгече мында кьаллыкьса, энди кече белинде аш-суу бла кюрешмейбиз, бу да аурукьсунупду, эрттен бла хар зат да тап болур», - деп, от этилмеген отоугъа ашырып, кеси уа чыгып кетди.

Не айтырыкь эди Мусса, бети жетмеди бир чай суу ичир дерге. Жарты тешиип, сууукь тешекге губурош болуп жатды. Алай а жукьу кезуне кирмей, кьарын тауушуна тынгылай, кечени ётдюрюрге сагъыш эте бастырылды.

Уянып, терезеден жарыкь ургъанын кергенде, шукур эте: «Хо да, аш-суу кьайгъы эте болурла, алпчтмайым», - дей, кьобул, ундуркьгъа олтурду. Бир кесекден, тенги кирип келип:

- Ала, шухум, былайда кьоншум аушуп кьалгъанды, аны жумушларына бир

кьарайыкь ансы, ушамаз, - деп, суу эшик таба айланып чыгъа, сен да кел дегенни ангылатды. Сууукьдан, ачдан да амалсыз болуп, Мусса ауушанны арбазгъа чыгъаргъынчы сакьлады.

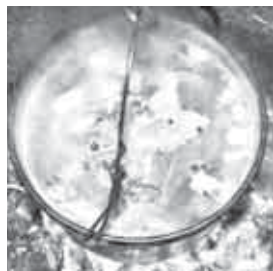

Алып чыгып башлагъанда, тиширула: «Кьайры элтип барадыла харипни! Сууукь, кьарангы жерге!» - деп сарнау этедиле. Аны эшитип, Мусса, тенгине айланып, кьургъакь-сыгъан эринлерин кюнден кьымылдата:

- Муну сизни югеми элтедиле?! - деп, амалсыз кьарады.

Буюрулмагъан ушхуур

Кьарачайлы кьошдан туюшоп келе, суу боюнунда орусла жашла чабакь тутта тургъанларын кердю. Саламлашып, ётерге умут этди, алай а жыйылгъанла кьаты болуп:

«Сыйлана бар, жолоучуса», - деп кьоймадыла. Жаш да кеп айтдырмай, от жагъа таба чекдю. Айры бутакьла жерге чанчылып, кенделен бутакьда уа бир кьазанчыкь тагъылып, сел отда шорпа кьайнайды.

Жашладан бирлери, женгил жетип, азыкьларын отдан алды да:

«Олтургъуз сууугъунчу», - деп, табакьлагъа кьуюп башлады. Сора кьарачайлыгъа айланып: «Бир керчо бизни шорпабызны», - деп узатды.

Не аш болгъанын ангыламагъанын керюп, ухады бу, чабакь шорпа, деп билдирди. Жигит бир да жаратып, сыйланып, ыспас этип кетди.

Кьошха барыргъа заманы жетгенде, чабакь чыбыкь да алды, орус уха этерча. Барып чабакьла тутуп келип, кьазанны суудан толтуруп, аланы ары атды да, кьайын отунладан тынгылы от этип, бишерча этди. Бир эки сагъат озду дегенлей: «Энди уа бише болур, бир керейим», - деп, чолпу бла узалды да, жукь тапмады, сюзгюч бла да кьармады, зат жокь.

Этни биширгенча, сагъатла бла кьайнатып, эритди болукь ушхуурну. Сора, желкесин кьашый, былай айтды дейдиле: «Суу жаныуарны, суугъа ычындырсанг, кьалай туталлыкьса!»

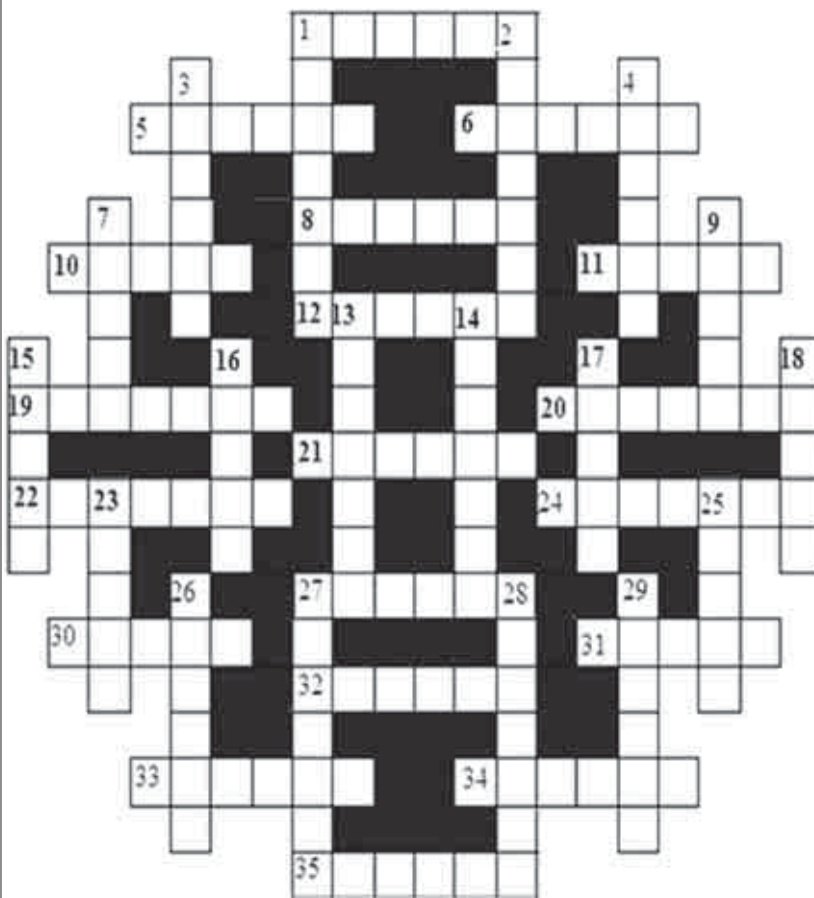
ЭТЕЗЛАНЫ Ануар.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 1. Чыбыкьдан эшилген буруу. 5. Акьыл сёзлени ала кьойгъандыла бизге. 6. Гьржынны, кьош галауланы, гютюлени аны юсюнде кьатдырырча, темирден ишленген зат. 8. Амма. 10. Кьойчу, тууарчы, жылкычы... 11. Алгъыш. 12. Адамланы, затланы бир бирден айыргъан энчиликле. 19. Нарт батыр. 20. Мирзеву ёсген кенг жерле. 21. Аны бла кьан алсала, башны ауругъаны кетгенди. 22. Заказ. 24. Италияда, Францияда да жашайдыла алай даражалы бай тиширула. 27. Быллым бла Кенделен арасында жайлыкь. 30. Кьаргъыш этиучу обур, ол кьычырса, суймегендиле адамла. 31. Бизни республикадан Москвада жашагъан белгили жырчы. 32. Бек аз ёлчем. 33. Сууукьда хансха, ташха да туюшген кьарчыкь. 34. Кьагъанакь сабийни тынчайтхан зат.

35. Кьазакьлылада тамата.

ЁРЕСИНЕ: 1. Эр киши сабий тууса, юйюрге ол кьошулду дегендиле тауула. 2. Кисловодскга бизни ата-бабаларыбыз алай атагъандыла. 3. Сабий малчы жаша алай айтхандыла. 4. Кьанатлыны тузакь жери. 7. Жаяу жолчукь. 9. Кесине гебен эталмагъан башхагъа аны этгенди. 13. Этилген ишни керюп тургъанла. 14. Чам сёз. 15. «Ленинчи жол» газетни биринчи редактору болуп тургъан Беппайланы... 16. Батмакь жерде ёсген кьаты ханс. Аны бла юй башланы жапхандыла алда. 17. Кийик. 18. Жазуу. 23. Кьара сёз бла жазылгъан зат. 25. Муслиман дин. 26. Озгъан жыл. 27. Таулу эл. 28. Кемеде, самолётда керек уста. 29. Сабанчылары кьыйынлары аны бла кьайтады.

ГАЗЕТНИ 50-чи НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН
СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 5. Тауат. 6. Чатыр. 9. Айтыш. 11. Солтан. 12. Чыккын. 15. Япон. 17. Жаньуар. 18. Арыкь. 19. Урумлу. 20. Кьурман. 24. Сырт. 25. Омакьлау. 26. Алам. 29. Быттай. 30. Жыгыра. 31. Жалау. 33. Тийре. 34. Турна.

Ёресине: 1. Жантау. 2. Жаза. 3. Гьарш. 4. Чыккыр. 7. Этыйыкь. 8. Шорпа. 10. Мытыр. 13. Кьатлама. 14. Табутам. 16. Нарат. 18. Асаба. 21. Хырык. 22. Акьыллы. 23. Харра. 27. Банкир. 28. Чыгана. 31. Жора. 32. Уруя.

Учредитель: Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламенты бла Правительствосу

Баш редактор

АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь),
ТРАМЛАНЫ Зухура,
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кьоруулау жаны бла Кьабарты-Малкьар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа «КьМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Эссенуки ш., Никольский, 5а орам

Номерге графикге керё 19.00 сагъатда кьол салынады. 20.00 сагъатда кьол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Кетенчиланы Зульфия,
Кучукьланы Сафият - жууаплы секретарьны орунбасары;
Бийчеккуланы Жаннета (1,2,3,4-чо бетле),
Балланы Феруза (9,10,11,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1453 экз. Заказ № 933
Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электрон почтасы:
elbor_50@mail.ru